

به نام خدا

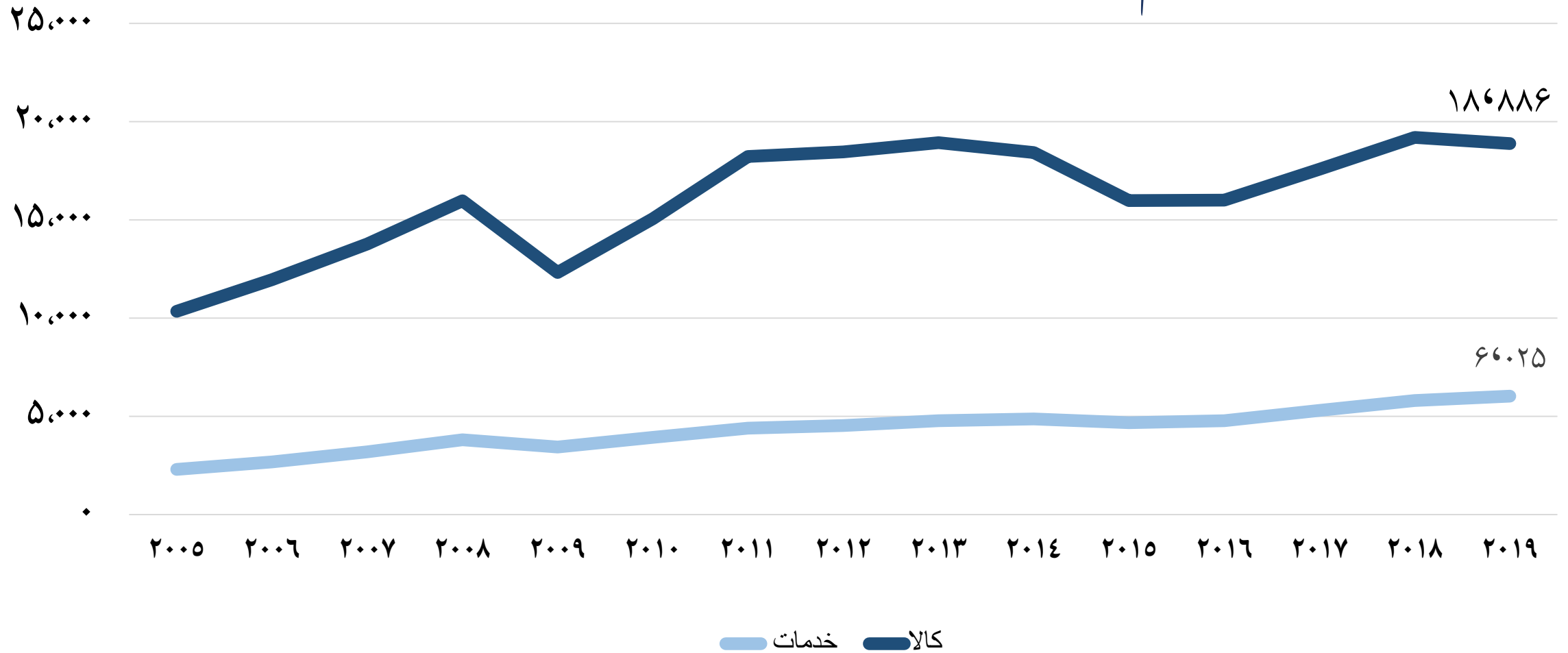
بررسی نقش و عملکرد صندوق ضمانت صادرات در توسعه صادرات غیرنفتی و

معرفی خدمات و فعالیتهای قابل ارایه صادرکنندگان، بانکها و سرمایه گذاران

کارکرد صندوق‌های ضمانت صادرات در دنیا

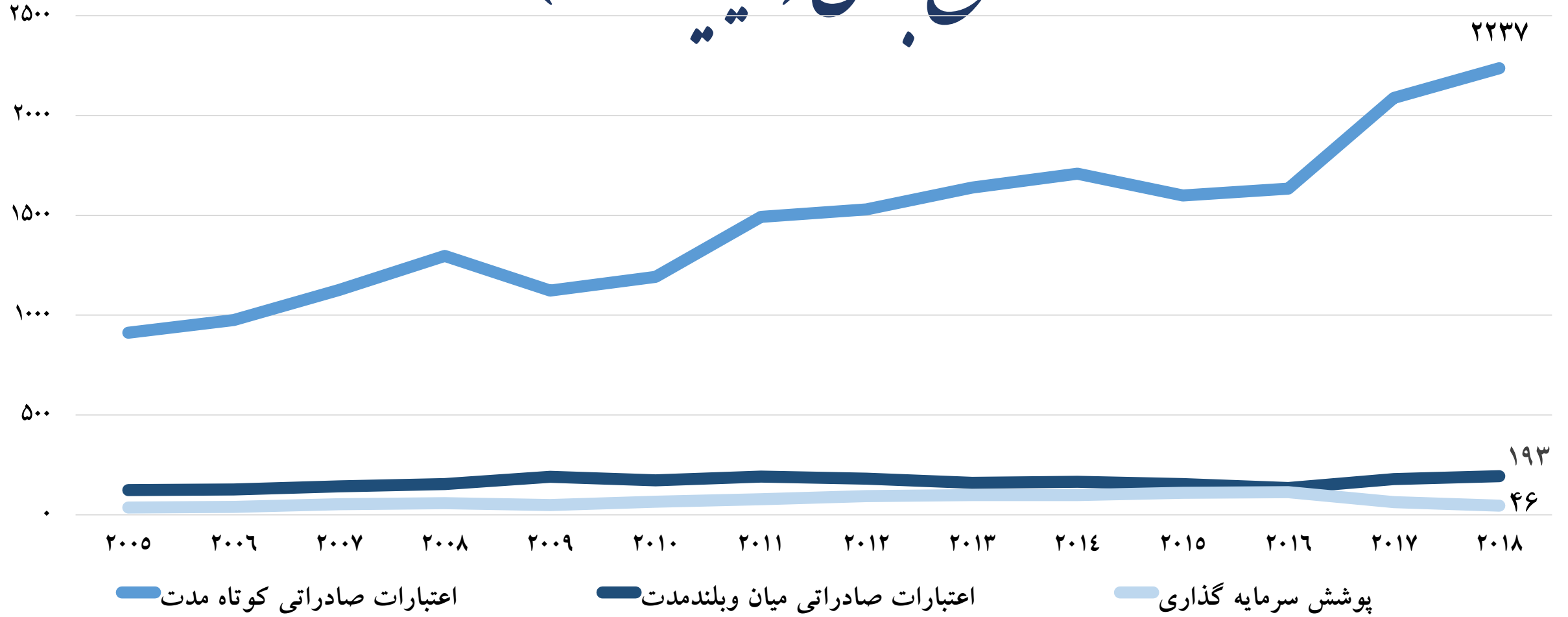
نقش اصلی ECA ها ، حمایت و تشویق صادرات و سرمایه گذاری از طریق ارائه حمایت مالی از طریق بیمه یا تضمین معاملات تجاری بین المللی و سرمایه گذاری است

حجم صادرات جهانی کالا و خدمات (میلیارد دلار)

جمع صادرات کالا و خدمات در سال ۲۰۱۹: ۲۵ تریلیون دلار - ماخذ: سازمان جهانی تجارت

مجموع پوشش‌های ارایه شده توسط صندوق‌های ضمانت صادرات در سطح جهان (میلیارد دلار)

جمع پوشش‌های ارایه شده در سال ۲۰۱۸: ۲.۵ تریلیون دلار (معادل ۱۰ درصد صادرات جهانی)

تاریخ تاسیس صندوق‌های ضمانت صادرات در دنیا

دهه	دهه	دهه	دهه	دهه	دهه	دهه	دهه	دهه	دهه	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۳
۱۹۱۰	۱۹۲۰	۱۹۳۰	۱۹۴۰	۱۹۵۰	۱۹۶۰	۱۹۷۰	۱۹۸۰	۱۹۹۰	۲۰۰۰	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۳
انگلستان آلمان	هلند نروژ	آمریکا مکزیک سوئیس سوئد	کانادا اتریش فرانسه ایتالیا	ژاپن فنلاند بلژیک هند آفریقای جنوبی	هنگ کنگ	استرالیا دانمارک کره تایوان پرتغال اسپانیا سريلانکا ایران (بار اول)	مصر جامائیکا ترکیه چین اندونزی	نیجریه کلمبیا رومانی تایلند فیلیپین مالزی مجارستان بوسنی اسلونی اسلوواکی بلغارستان ج.چک لهستان سنگاپور برزیل ایران (بار دوم)	زاندنو پاکستان آفریقا مقدونیه ویتنام صربستان کنیا	برزیل	قطر روسیه	ارمنستان

معرفی ذینفعان اصلی و محصولات صندوق ضمانت صادرات ارائه

سرمایه گذاران

بیمه نامه پوشش ریسک سیاسی
سرمایه گذاری خارجی صادرات
محور

بانکها

ضمانتنامه اعتبارریالی
ضمانتنامه اعتباری ارزی
پوشش ضمانت نامه بانکی
ضمانت نامه اعتبار خریدار
پوشش بیمه نامه خرید دین اسناد
صادراتی
بیمه نامه تضمین مطالبات بانک بابت
اعتبارات اسناد دیداری

صادر کنندگان

بیمه نامه خاص صادرات
بیمه نامه کل گردش صادرات
ضمانتنامه اعتبار تولیدی
بیمه نامه بلااثر شدن قرارداد صادراتی
بیمه نامه خاص صادرات خدمات فنی و
مهندسی
ضمانت نامه برای پیمانکاران خدمات فنی و
مهندسی
بیمه پوشش نوسانات نرخ ارز
ضمانت نامه گمرکی

صندوق ضمانت صادرات ایران
EXPORT GUARANTEE FUND OF IRAN

خدمات قابل ارائه صندوق ضمانت صادرات ایران

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت

بیمه مطالبات مدت‌دار صادرکنندگان و تبدیل آن به نقدینگی

با کمک صندوق، صادرکننده ایرانی مطالبات مدت‌دار خود از خریداران خارجی را بیمه نموده و با تنزیل از طریق سیستم بانکی به نقدینگی تبدیل می‌نماید.

سرمایه‌گذاری صادراتی در خارج از کشور

پوشش ریسک‌های سیاسی این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها که دارای منافع صادراتی برای کشور باشد، توسط صندوق بیمه می‌گردد.

شناخت بازارها و مشتریان خارجی

ارزیابی ریسک و اعتبارسنجی خریداران خارجی کالا و خدمات ایرانی (شامل دولت‌ها، بخش عمومی، سیستم بانکی یا بخش خصوصی خارجی) تخصص صندوق است. دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی اعتباری ۳۰۰ میلیون شرکت خارجی در سراسر دنیا، ظرفیت منحصر به فرد صندوق برای ارائه خدمات مشاوره‌ای برای یافتن طرف‌های تجاری معتبر است.

ایجاد مزیت صادراتی برای کالاها و خدمات ایرانی

با پوشش بیمه‌ای صندوق، صادرکننده ایرانی می‌تواند امکان فروش مدت‌دار کالا و خدمات خود را برای خریدار خارجی فراهم نماید. صندوق، صادرکننده را در مقابل ریسک قصور و عدم بازپرداخت طرف خارجی ناشی از ریسک‌های سیاسی و تجاری محافظت می‌نماید.

تسهیل دسترسی صادرکنندگان به تامین مالی ارزان قیمت صادراتی

با ضمانت‌نامه‌های اعتباری صندوق، سیستم بانکی با ۲٪ تخفیف در نرخ سود، صادرکننده را تامین مالی می‌کند.

صدور ضمانت‌نامه‌های لازم برای مناقصات خارج از کشور

در شرایط تحریم، صندوق به عنوان جایگزین سیستم بانکی، ضمانت‌نامه‌های لازم برای ورود پیمانکاران ایرانی به مناقصات خارجی را صادر می‌کند.

مدیریت ریسک در صندوق ضمانت صادرات ایران

تحلیل ریسک بانک ها:

اعتبارسنجی بانکها بر اساس الگوهای رتبه‌بندی داخلی طراحی شده در صندوق و رتبه‌بندی های موسسات خارجی و تعیین سقف اعتباری بانکها

تحلیل ریسک دولت ها:

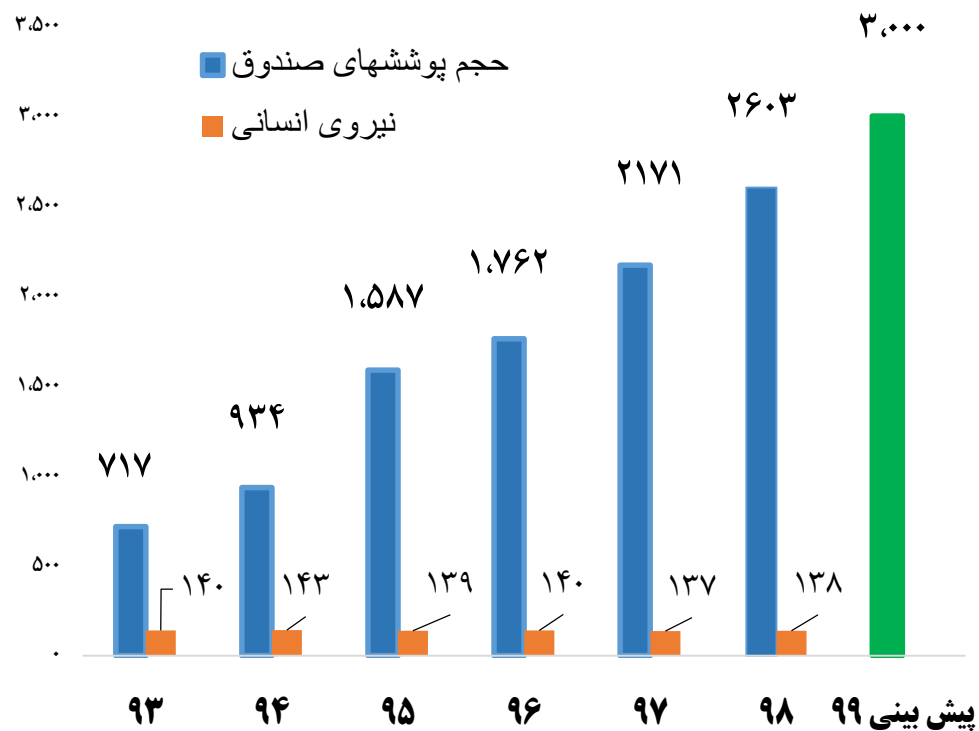
ارزیابی ریسکهای سیاسی و اقتصادی کشورهای هدف، رتبه بندی و تعیین سیاست پوشش صندوق در قبال بازارهای خارجی

تحلیل ریسک شرکت ها :

اعتبارسنجی (۱) شرکتها و خریداران خارجی و (۲) شرکتهای ایرانی متقاضی دریافت ضمانت نامه بر اساس الگوهای داخلی طراحی شده در صندوق و بر پایه اطلاعات اعتباری دریافتی از منابع مختلف شامل موسسات بین المللی اعتبار سنجی طرف قرارداد نظیر **Credit safe**، **TCM**، **Rime** و بانک اطلاعاتی صندوقهای ضمانت صادرات کشورهای اسلامی (اتحادیه امان)

عملکرد صندوق ضمانت صادرات ایران و مقایسه احتمالی با برخی

حجم پوشش صندوق از سال ۱۳۹۳
(ارقام به میلیون دلار)

مقایسه عملکردی صندوقهای ضمانت صادرات کشورهای
صادرات محور شرق و جنوب آسیا و ایران (۲۰۱۸)

نام کشور	نام ECA	حجم صادرات (میلیارد دلار)	حجم پوشش (میلیارد دلار)	ضریب پوشش
چین	SINOSURE	۲۴۸۷	۴۸۲	٪۱۹
کره جنوبی	K-Sure	۶۰۵	۱۲۲	٪۲۰
ژاپن	NEXI	۷۳۸	۵۰	٪۷
هند	ECGC	۳۲۶	۳۱	٪۱۰
ایران (غیرنفتی)	EGFI	۳۹	۲.۲	٪۵.۵

مقایسه بنیه مالی یک ECA موفق (SACE ایتالیا)
و صندوق ضمانت صادرات ایران (EGFI) - ۲۰۱۸

EGFI (میلیون یورو)	SACE (میلیون یورو)	سرمایه و حقوق صاحبان سهام
۱۰۰	۵۶۰۰	

برنامه های سال ۱۳۹۹ در راستای تسهیل و توسعه صادرات غیر نفتی

- ارائه ۳ میلیارد دلار تسهیلات بیمه ای و ضمانت نامه صادراتی به صادر کنندگان و نظام بانکی بمنظور توسعه موثر صادرات و تامین امنیت مالی صادر کنندگان به کشورهای هدف (۱۵ کشور همسایه + اوراسیا + هند و چین) از طریق صدور:
- بیمه های اعتبار صادراتی کوتاه مدت جهت ایمن سازی صادرات
- بیمه های خدمات فنی و مهندسی و سرمایه گذاری جهت مقابله با ریسکهای سیاسی و تجاری ناشی از تحریم
- ضمانتنامه های اعتباری برای تسهیل دسترسی صادر کنندگان و تولید کنندگان به سرمایه در گردش مورد نیاز
- توسعه چتر حمایتی صندوق بر صادر کنندگان کوچک و متوسط و دانش بنیان

افزایش ضریب پوشش صادرات

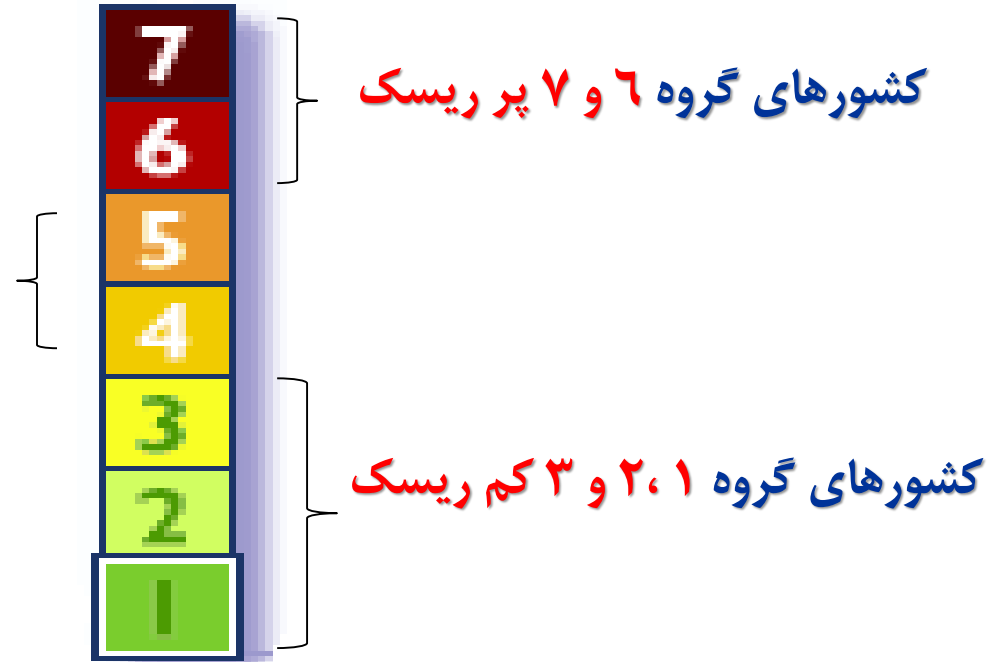
- توسعه همکاری استراتژیک با صندوقهای ضمانت صادرات دنیا در جهت جایگزینی خدمات بانکی مورد نیاز صادر کنندگان در شرایط تحریم
- کمک به بهبود درجه ریسک کشوری ایران در همکاری با سازمانهای بین المللی مرتبط از جمله OECD
- تسهیل سیاست پوششی صندوق در قبال کشورهای همسایه و هدف صادراتی کشور

نقش آفرینی بین المللی، کمک به مقابله با تحریم و تنظیم دیپلماسی اقتصادی

- ارتباط مداوم و بی واسطه با صادر کنندگان و اخذ نظرات ایشان برای بهبود عملکرد صندوق
- طراحی خدمات و محصولات سفارشی بیمه ای و تضمینی متناسب با نیاز روز صادر کنندگان
- ارائه خدمات الکترونیک برای تسهیل و دسترسی صادر کنندگان به خدمات صندوق
- تاسیس شعب خارجی در عراق و افغانستان و مراکز داخلی در شرق، غرب و جنوب کشور
- ارائه آموزشهای لازم استفاده از خدمات بیمه ای و تضمینی و سایر ابزارهای جدید صندوق بمنظور توسعه صادرات امن برای کلیه تولید کنندگان صادرات محور، صادر کنندگان، تشکلهای صادراتی و سیستم بانکی

افزایش رضایتمندی صادر کنندگان

هفت گروه ریسک کشوری

کشورهای گروه ۴ و ۵ ریسک متوسط

هرچه درجه ریسک کشور کمتر باشد حق بیمه کمتری نیز لحاظ می گردد و بالعکس

گروه بندی ریسک ۲۰۰ کشور به تفکیک قاره

اعتبارات میان و بلند مدت	اعتبارات کوتاه مدت	تعداد کشورهای تحت پوشش	قاره
۴۹	۵۸	۵۸	آسیا و اقیانوسیه
۴۴	۴۵	۴۵	اروپا
۲۷	۵۳	۵۳	آفریقا
۳۶	۴۴	۴۴	آمریکا

عوامل موثر در تعیین سقف پوشش کشورها

– تولید ناخالص داخلی (GDP)

– نسبت سرمایه گذاری ناخالص داخلی به GDP

– تراز حساب جاری به GDP

– مجموع بدهی به GDP

– مجموع بدهی به صادرات

عوامل موثر در تعیین بانکهای قابل قبول

ارزیابی ریسک بانکها از روش CAMEL که پنج فاکتور اساسی ذیل را مد نظر قرار می دهد:

۱- کفایت سرمایه **C**apital Adequacy

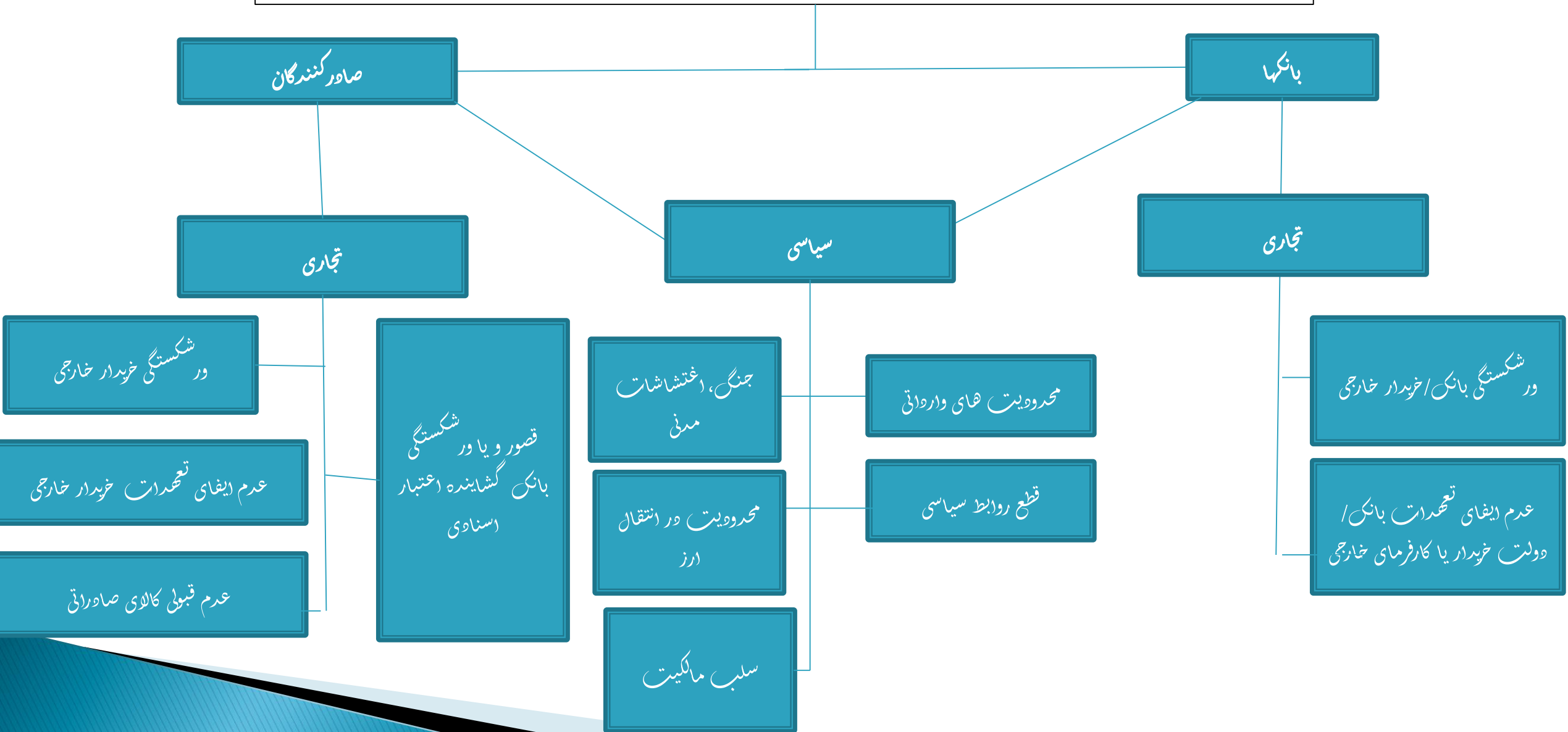
۲- کیفیت داراییها **A**sset Quality

۳- مدیریت **M**anagement

۴- سودآوری **E**arnings

۵- نقدینگی **L**iquidity

ریسکهای تحت پوشش

اعتبارسنجی خارجی

سنجش اعتبار خریدار خارجی از طریق موسسات اعتبارسنجی در سراسر دنیا انجام می پذیرد و با استفاده از الگوی اعتبارسنجی صندوق و لحاظ نمودن فاکتورهای مختلفی چون توانایی مالی خریدار، زمینه فعالیت و... منجر به تعیین سقف اعتباری وی می گردد.

رتبه بندی خریدار خارجی

A

B

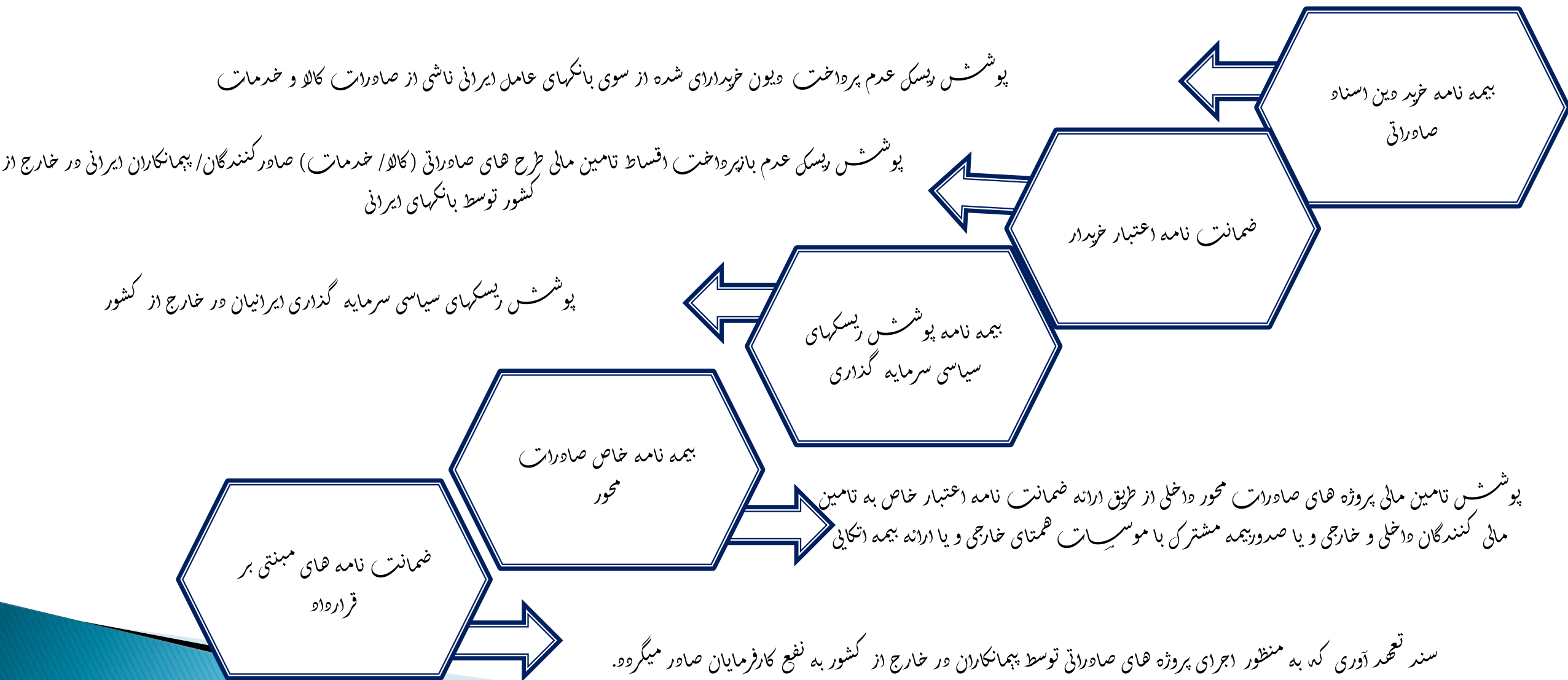
C

D

E

- اطلاعات مالی کامل
- اطلاعات فروش سالیانه
- بدون اطلاعات مالی
- سابقه پرداخت مثبت

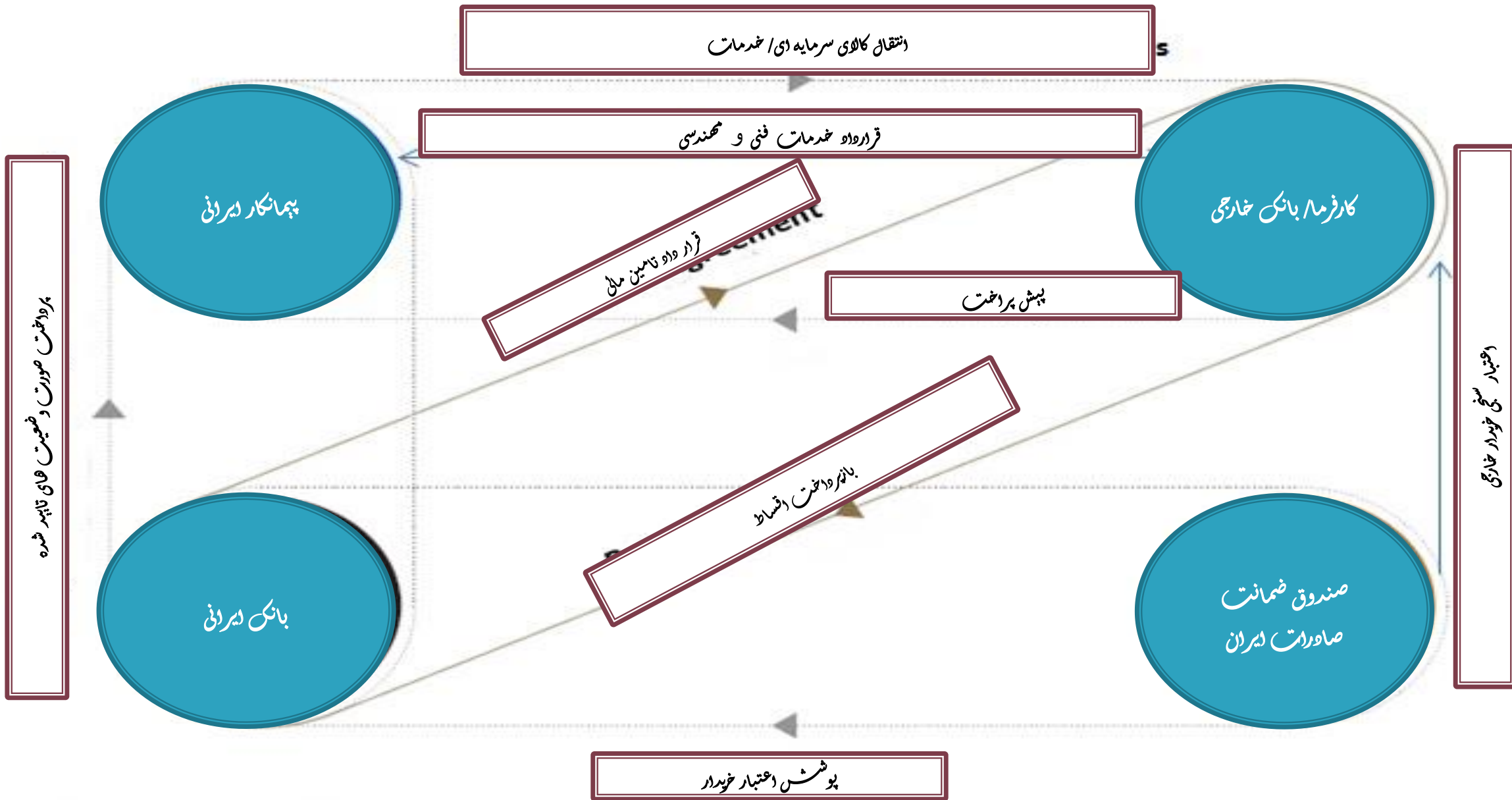
پوشش‌های بیمه ای میان و بلند مدت

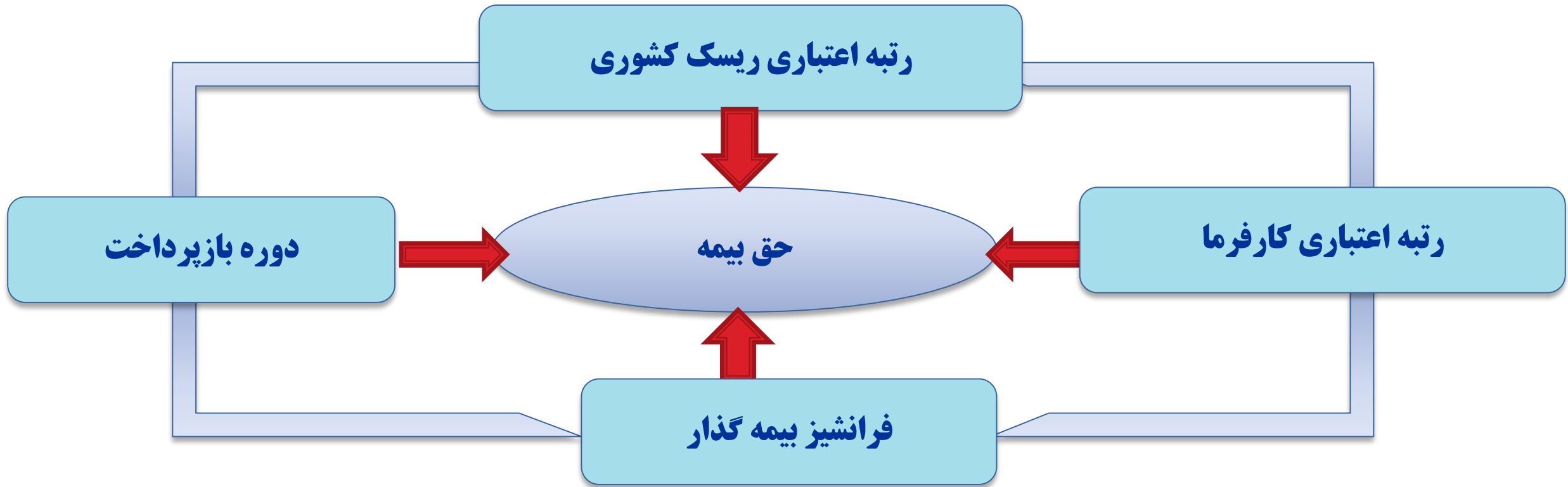
بیمه نامه خرید دین اسناد صادراتی

- دوره اعتبار: بسته به اعتبار قرارداد، حداکثر ۲۴ ماه
- ذینفع بیمه نامه: بانک تامین مالی کننده
- پوشش تنها یک قرارداد صادراتی با یک خریدار/بانک
- درصد پوشش ریسکهای تجاری و سیاسی: ۱۰۰ درصد
- لزوم اخذ قبولی خریدار در قالب برات

ضمانت نامه اعتبار خریدار

روش محاسبه حق بیمه

بیمه نامه سرمایه گذاری

این بیمه نامه اصل و سود سرمایه گذاری ایرانیان در کشورهای میزبان سرمایه گذاری را در برابر ریسکهای سیاسی، تحت پوشش قرار می دهد.

ریسکهای سیاسی تحت پوشش

1 بروز جنگ، جنگ داخلی، انقلاب، اغتشاش، کودتا، آشوب‌های داخلی و بطور کلی هر گونه خشونت یا زو و خور سازمان یافته دارای ماهیت سیاسی

1

2 محدودیت در انتقال ارز

2

3 سلب مالکیت، ملی شدن و یا هر گونه اقدام دیگری که بیمه گذار را از حق مالکیت خود بدون پرداخت منصفانه خسارت محروم نماید

3

4 (قراردادهایی که تضمین خرید دارند) BOT, BOOT نقض قرارداد برای طرح‌های

4

نحوه محاسبه حق بیمه پوشش سرمایه گذاری

حق بیمه بر اساس گروه هر یک از ریسکهای سیاسی تحت پوشش بصورت سالانه محاسبه میگردد.

هر یک از ریسکهای چهارگانه تحت پوشش بصورت جداگانه ارزیابی و حق بیمه مربوطه اخذ میگردد. سرمایه گذار میتواند متقاضی پوشش کلیه ریسکها و یا هر یک از ریسکهای تحت پوشش بصورت جداگانه باشد.

حق بیمه بصورت سالانه و در ابتدای دوره بیمه ای قبل از صدور بیمه نامه و یا تمدید آن اخذ میگردد.

تخفیف های قابل اعمال در حق بیمه عبارتند از: پوشش همزمان چهار ریسک 15%، سه ریسک 10% و دو ریسک 5%. در خصوص کشورهایی که دولت ج.ا.ایران با آنها مبادرت به انعقاد قرارداد حمایت از سرمایه گذاری متقابل نموده است امکان تخفیف تا 25% وجود دارد.

ضمانت نامه های مبتنی بر قرارداد پیمانکاری

ضمانت نامه قراردادهای پیمانکاری جهت پوشش ضمانت نامه های بانکی شرکت در مناقصه، پیش پرداخت، حسن انجام کار و کسور وجه الضامن صادر می شود.

ریسکهای تحت پوشش عبارتند از: ورشکستگی / قصور پیمانکار ایرانی

میزان تحت پوشش: 100 درصد مبلغ ضمانت نامه

دوره تحت پوشش: به میزان کل دوره ضمانت نامه بانکی

ضمانت نامه های پیمانکاری

ضمانت نامه شرکت در مناقصه

ضمانت نامه حسن انجام کار

ضمانت نامه پیش پرداخت

ضمانت نامه متقابل

ضمانت نامه کسور وجه الضمان

حق بیمه صدور ضمانت نامه ها بر اساس رتبه اعتباری پیمانکار ایرانی و رتبه اعتباری کشور کارفرما (به میزان حداقل ۰/۲۱۳۴٪ و حداکثر ۱/۳۳۸۸٪ سالانه) محاسبه میگردد.

کمک به تامین مالی صادرات در مرحله قبل از حمل در قالب ضمانت نامه های اعتباری ریالی / ارزی صادره به نفع بانک اعتبار دهنده

صندوق ضمانت صادرات ایران در راستای گسترش و رونق صادرات غیر نفتی و حمایت از صادرکنندگانی که دارای حسن شهرت و سوابق صادراتی و اعتباری قابل قبولی باشند اقدام به صدور ضمانت نامه های اعتباری (ارزی و ریالی) به عنوان جانشین وثایق به نفع بانک ها و تولید کنندگان جهت اعطای اعتبار به ایشان می نماید. نوع ارز مندرج در ضمانت نامه بر اساس درخواست بانک ذینفع با توجه به قرارداد تسهیلات خواهد بود.

صندوق میتواند با صدور ضمانت نامه اعتباری بی قید و شرط به نفع بانک، در واقع ضامن صادرکننده نر و بانک شده و بازپرداخت اصل و سود تسهیلات را برای بانک تضمین نماید.

اعتبار سنجی

در تمامی سیستم های اعتباری نوین از جمله صندوق، گزارش اعتباری و نتیجه اعتبار سنجی، ملاک اعطاء و یا عدم اعطای تسهیلات (اعتبار) و تعیین سقف اعتباری و نوع وثایق درخواستی میباشد.

ویژگی خاص اعتبارسنجی داخلی صندوق

اعتبارسنجی از صادرکننده در صندوق به نسبت اعتبارسنجی صادرکننده در بانک از انعطاف بیشتری برخوردار است و به تبع آن سقف، رتبه و وثایق مورد درخواست صندوق از صادرکننده (که همواره بصورت ترکیبی از سفته و وثایق مطمئنانه است) بانگاهی کامل حمایتی محاسبه و اخذ می گردد.

صندوق می تواند به پشتوانه اعتبارسنجی انجام شده و همچنین وثایق ارائه شده، برای بانکهای مختلف ضمانت نامه صادر نماید.

شاخص های اصلی اعتبارسنجی

در آگهی ارائه شده جهت اعتبارسنجی مشتریان شاخص های فیلد مورد بررسی قرار می گیرد:

شخصیت و صلاحیت عمومی متقاضی

وضعیت مالی

سابقه فعالیت صادراتی

عملکرد و سوابق متقاضی نزد صندوق و سایر موسسات مالی و اعتباری

ویژگی‌های خاص ضمانت‌نامه‌های اعتباری از نگاه صادرکننده

شورای محترم پول و اعتبار در جلسه مورخ 1391/10/19 در خصوص نرخ سود تسهیلات صادراتی مصوب نمود:

نرخ سود تسهیلات ریالی صادراتی نسبت به سایر تسهیلات ریالی اعطایی، دو درصد کاهش یابد. مبنای تشخیص نظام بانکی کشور برای اعطای تسهیلات به بخش صادرات، داشتن پوشش ضمانت‌نامه‌ای صندوق ضمانت صادرات می‌باشد.

این بخش‌نامه در تاریخ 1391/11/1391 از سوی بانک مرکزی به سیستم بانکی کشور ابلاغ شده است.